

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZPRÁVA Z PRŮZKUMU POTŘEBNOSTI POBYTOVÝCH ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB NA SUŠICKU

Zpracovatel: Centrum pro komunitní práci západní Čechy

Americká 29

301 38 Plzeň

Centrum
pro komunitní práci
západní Čechy

Plzeň 2022

Obsah

1. ÚVOD – KONTEXT A CÍLE REALIZOVANÉHO ŠETŘENÍ	3
2. POPIS REALIZOVANÉHO ŠETŘENÍ.....	4
3. VÝSTUPY Z ŠETŘENÍ	5
3.1. PŘÍSPĚVEK NA PÉČI, PEČUJÍCÍ OSOBY V ČR.....	5
3.2. PŘÍSPĚVEK NA PÉČI, PEČUJÍCÍ OSOBY, ODLEHČOVACÍ SLUŽBA NA SUŠICKU.....	7
3.3. VÝSTUPY Z POLOSTUKTUROVANÝCH ROZHOVORŮ	10
3.4. VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	14
4. SHRNUÍ (ZÁVĚR).....	18
5. PŘÍLOHY.....	20

1. Úvod – kontext a cíle realizovaného šetření

Potřeba realizování tohoto průzkumu vzešla z jednání pracovních skupin komunitního plánování rozvoje sociálních služeb na Sušicku. V Sušici jsou odlehčovací služby poskytovány Sociálními službami města Sušice, terénní i pobytovou formou a dále terénní formou Charitou Sušice. Přesto vzešla z jednání potřeba tuto oblast blíže prozkoumat a zmapovat potřebnost dalšího rozvoje.

Odlehčovací služby¹ jsou, dle zákonné definice, služby terénní, ambulantní nebo pobytové poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek, který je při péči také podstatný. Při poskytování této služby jsou tedy zohledněny nejen potřeby uživatele, ale zejména jeho domácího pečovatele, tj. pečující osoby či neformálního pečujícího. Terénní služby sociální péče soustředěné na uživatele jako je např. pečovatelská služba či osobní asistence poskytují pečujícímu pomoc s péčí, ale velmi pravděpodobně mu nezajistí nezbytný odpočinek. Odlehčovací služba může být využívána opakovaně, ale zároveň nepravidelně a měla by být dostupná v takovém rozsahu, aby pečující osoba znovu nabyla své síly. Průzkum provedený na Sušicku byl uskutečněn se zaměřením na pobytovou formu odlehčovací služby, tzn. formu služby spojenou s ubytováním v zařízeních sociálních služeb.

Neformální pečující hrají nezastupitelnou úlohu v systému sociální péče, která je v České republice poskytována seniorům a osobám závislým na pomoci druhé osoby.

I když neformální pečující zabezpečují převážnou část veškeré nutné péče v ČR, není tato cílová skupina blíže legislativně definována. Pečující osoby², můžeme prezentovat jako rodinné příslušníky, blízké příbuzné, přátelé nebo sousedy, kteří nejsou profesionály v daném oboru a péči o osobu blízkou poskytují dlouhodobě nebo min. 3 měsíce po dobu 20 hodin týdně v rozsahu min. 3 úkonů péče denně.

Z pohledu Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se pak jedná o osoby blízké a asistenty péče, kteří poskytují nezbytnou péči fyzickým osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby v jejich domácím prostředí.

Pečující osoba, čili neformální pečující, je tedy v obecném významu ten, kdo pomáhá druhým, kteří z důvodu svého zdravotního nebo psychického stavu nemohou nebo nedovedou vykonávat činnosti vedoucí k vlastní samostatnosti a soběstačnosti. Pečující osoba se nějakým způsobem podílí na péči o člověka závislého na pomoci druhých. Jeden člověk, který je závislý na péči, může mít i více pečujících osob.

Neformálně pečujícím osobám je věnována pozornost také v Národní strategii rozvoje sociálních služeb 2016-2025, kterou v roce 2016 zveřejnilo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). V této strategii je akcentována důležitost neformálních pečovatelů: „Tato forma bezplatné péče je mimořádně důležitou součástí systému dlouhodobé péče, podle kvalifikovaných odhadů 70–90 % veškeré sociální a zdravotní

¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

² Daniel Jirát (2015), studie Fondu dalšího vzdělávání

dlouhodobé péče je poskytováno rodinnými příslušníky nebo jinými pečujícími. Neformální péče má významný jak ekonomický, tak společenský přínos. Zásadně přispívá k rodinné soudržnosti a mezigenerační solidaritě.“³

Šetření zaměřené na potřebnost pobytové odlehčovací služby na Sušicku proběhlo v rámci projektu „Rozvoj komunitního plánování sociálních služeb na Sušicku“, který probíhá v SO ORP Sušice od března 2020 do dubna 2022. Plánování sociálních služeb realizuje Centrum pro komunitní práci západní Čechy za partnerské spolupráce města Sušice a jeho cílem je naplánovat rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro sušický region tak, aby odpovídal potřebám místních občanů. V této souvislosti jsou v průběhu procesu plánování sociálních služeb realizována šetření zaměřená na potřeby jednotlivých skupin občanů nacházejících se v sociálně nepříznivých situacích či těmito situacemi ohroženými.

Cílem průzkumu bylo získat ucelená data, která popisují stav potřebnosti odlehčovacích služeb v celém regionu Sušicka, případně o potřebnosti jejich dalšího rozšiřování. A dále na základě těchto zjištění definovat jednotlivá doporučení a aktivity vedoucí k řešení případných zjištěných problémů. Cílovou skupinou průzkumu byly osoby pečující o svého blízkého, ať už seniora nebo dítě či dospělého se zdravotním postižením.

Cílem předkládané zprávy je prezentovat výstupy z realizovaného průzkumu, které budou pro realizátory a partnery KPSS dalším podkladem pro definování opatření plánu rozvoje služeb na Sušicku.

2. Popis realizovaného šetření

Základ pro popis situace byl tvořen zpracováním sekundárních kvantitativních dat získaných z dostupných zdrojů (ČSÚ, MPSV ČR a ÚP ČR). Data byla zpracovávána s ohledem na jejich vazbu a vypovídající hodnotu v závislosti na řešenou problematiku. Tato data jsou v první části zprávy prezentována ve formě tabulek s komentáři.

Dalším zdrojem informací byla data primární. Jednalo se zejména o individuální polostrukturované rozhovory, které byly následně doplněny, z důvodu nereprezentativního vzorku respondentů, o dotazníkové šetření mezi pečujícími osobami v regionu. Rozhovory se uskutečnily v říjnu a listopadu 2021 a tazatelem byl proškolený pracovník Centra pro komunitní práci západní Čechy. Dotazníkové šetření následně probíhalo v lednu 2022 a dotazník vyplnilo celkem 21 pečujících. Dotazník je uveden v příloze č. 1.

Výzva k účasti na průzkumu (ať už rozhovoru či následně dotazníkového šetření) byla zaslána všem starostům obcí v SO ORP Sušice ke zveřejnění dle místních zvyklostí (do vývěsky, na webovou stránku, přes SMS systém atd.). Také byl vytvořen letáček informující o možnosti zúčastnit se rozhovoru, který byl předán, mimo výše zmíněných, také místní pobožce ÚP. Pracovníci sociálních služeb a OSVZ Sušice byli požádáni o

³ Národní strategie rozvoje sociálních služeb v ČR 2016-2025, MPSV, Praha 2015

předání informací a letáčku o průzkumu potřeb svým klientům. Informace byla také zveřejněna na sociálních sítích, na webu města Sušice, ve zpravodajích obcí apod. V neposlední řadě byla, o šíření informací o průzkumu, požádána služba Pečuj Doma, Diakonie Západ, která poskytuje podporu pečujícím osobám v Plzeňském kraji.

3. Výstupy z šetření

3.1. Příspěvek na péči, pečující osoby v ČR

Jedním z ukazatelů, který může přiblížit počet osob závislých na pomoci jiné osoby, je sociální dávka příspěvek na péči (PnP). Na tuto dávku mají dle zákona o sociálních službách nárok osoby, které jsou především z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné osoby. Jeho výše je odvozována od stupně závislosti na pomoci. PnP je tedy vyplácen především osobám se zdravotním postižením a seniorům a je určen výhradně k zajištění sociální péče příjemci příspěvku, a to prostřednictvím sociální služby, rodinného příslušníka či jiné osoby. Příspěvek je přiznáván, nebo jeho výše je měněna, na základě místního šetření a posouzení posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení. Příspěvek vyplácí příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR.

V Česku bylo v roce 2020 vypláceno průměrně 366 tisíc příspěvků na péči měsíčně. Nejvyšší průměrný měsíční počet vyplacených dávek byl u příspěvků na péči pro II. stupeň závislosti (117 tisíc), dále pro závislost I. stupně (104 tisíc). O něco nižší je průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči pro III. stupeň závislosti (91 tisíc) a nejméně jich je pro závislost ve IV. stupni (54 tisíc).

Tabulka 1. Výdaje na příspěvek na péči v letech 2007–2020

Rok	Příspěvky na péči v mil. Kč	Rok	Příspěvky na péči v mil. Kč	Rok	Příspěvky na péči v mil. Kč
2007	14 608	2012	18 391	2017	25 120
2008	18 252	2013	19 545	2018	26 013
2009	18 697	2014	20 402	2019	29 768
2010	19 599	2015	21 167	2020	33 094
2011	18 084	2016	23 046		

Zdroj: MPSV (2020)

Dalším ukazatel pak může být počet osob se zdravotním postižením. Podle Výběrového šetření osob se zdravotním postižením, které v roce 2017-2018 provedl Český statistický úřad (dále jen ČSÚ) ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky žilo v soukromých domácnostech v ČR přibližně 13 % osob se zdravotním postižením (dále jen OZP) starších 15 let. Celkem se jednalo o cca 1 152 000 lidí.⁴

Podrobnější struktura OZP podle věku a pohlaví je uvedena v tabulce 1. Z té je patrné, že více než polovinu osob se zdravotním postižením (56,4 %) tvoří věkové kategorie 65 – 79

⁴ Helpnet.cz, Informační portál pro osoby se specifickými potřebami, článek Osoby se zdravotním postižením z pohledu statistiky, ze dne 22. 12. 2019

let. Nejmenší podíl, necelá 3 % na celkové populaci tvoří OZP ve věkové kategorii 15 – 34 let. Tato věková kategorie OZP je jediná, v níž mají mírnou početní převahu muži. Ostatní věkové kategorie OZP tvoří větší měrou ženy, nejvíce pak ve věkovém rozmezí 80 a více let, kdy je procentuální podíl žen a mužů cca 71 % ku 29 %.

Tabulka 2. Počet osob se zdravotním postižením v ČR (2018)

Věková skupina	Počet v tis.			Podíl na populaci (%) ¹⁾			Struktura podle pohlaví (%)			Struktura podle věku (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
celkem	1 151,9	510,9	641,0	13,2	12,0	14,4	100,0	44,4	55,6	100,0	100,0	100,0
15–34 let	64,6	35,6	29,0	2,8	3,0	2,6	100,0	55,1	44,9	5,6	7,0	4,5
35–49 let	136,6	64,5	72,1	5,7	5,4	5,9	100,0	47,2	52,8	11,9	12,6	11,2
50–64 let	313,6	154,7	158,9	15,8	15,6	16,0	100,0	49,3	50,7	27,2	30,3	24,8
65–79 let	415,9	191,7	224,3	25,6	25,8	25,5	100,0	46,1	53,9	36,1	37,5	35,0
80 a více let	221,2	64,4	156,7	56,4	44,1	63,8	100,0	29,1	70,8	19,2	12,6	24,4

Zdroj: Výběrové šetření OZP, ČSÚ 2018, Praha

Mnoho osob se zdravotním postižením potřebuje při některých činnostech pomoc od jiné osoby, ať už se jedná o pomoc se sebeobsluhou, pomoc v domácnosti, doprovázení při cestách na úřady, při sportu nebo návštěvě kulturních akcí, pomoc asistenta v práci nebo pravidelnou pomoc pracovníků ve stacionářích. Pomoc někoho druhého nejčastěji využívají lidé, jejichž zdravotní omezení zasahuje do více oblastí zároveň, obzvláště pokud se jejich postižení projevuje v mentální, a ještě některé další oblasti. Může se jednat například o lidi po mozkové mrtvici, po úrazu s poraněním mozku nebo s vrozeným kombinovaným postižením. Podle očekávání využívají pomoc více senioři než mladší osoby se zdravotním postižením. Celkově pomoc druhé osoby využívá 52 % osob se zdravotním postižením. Pro 8 % ze všech osob se zdravotním postižením (91 tisíc osob) není poskytována pomoc dostatečná a potřebovali by pomoci více. Také 2 % lidí se zdravotním postižením (26 tisíc osob) by pomoc druhého člověka potřebovala, ale doposud žádnou pomoc nevyužívala. Celkem tak chybí pomoc 117 000, čili desetině osob se zdravotním postižením⁵. Tyto skutečnosti jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3. Osoby se zdravotním postižením podle využívání pomoci druhé osoby, pohlaví a věku v ČR (2018)

Využívání pomoci	celkem	pohlaví		věková skupina				
		muži	ženy	15–34	35–49	50–64	65–79	80 a více
absolutní počet v tis.								
celkem	1 151,9	510,9	641,0	64,6	136,6	313,6	415,9	221,2
využívá celkem	595,8	236,8	359,0	39,4	60,5	123,1	197,0	175,6
v tom:								
pomoc je dostačující	505,0	207,3	297,7	31,6	53,0	109,6	170,5	140,2
potřebuje více pomoci	90,8	29,5	61,3	7,7	7,5	13,5	26,6	35,4
nevyužívá celkem	556,1	274,1	282,1	25,2	76,1	190,5	218,9	45,5

⁵ Výběrové šetření osob se zdravotním postižením v roce 2018, Zdravotnictví, pracovní neschopnost, ČSÚ, Praha 16. 12. 2019

v tom:								
nepotřebuje	530,2	264,3	265,9	24,8	73,6	184,2	207,1	40,5
potřebuje pomoc	25,9	9,7	16,2	0,3	2,4	6,3	11,8	5,0
struktura v %								
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
využívá celkem	51,7	46,3	56,0	61,0	44,3	39,3	47,4	79,4
v tom:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
pomoc je dostačující	43,8	40,6	46,4	48,9	38,8	34,9	41,0	63,4
potřebuje více pomoci	7,9	5,8	9,6	11,9	5,5	4,3	6,4	16,0
nevyužívá celkem	48,3	53,7	44,0	39,0	55,7	60,7	52,6	20,6
v tom:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
nepotřebuje	46,0	51,7	41,5	38,4	53,9	58,7	49,8	18,3

Zdroj: Výběrové šetření OZP, ČSÚ 2018, Praha

Pro posouzení situace pečujících osob je z dané studie zajímavé ještě zjištění počtu osob, které pomoc poskytují a jejich struktura z hlediska vztahu k OZP. Tyto údaje jsou uvedeny v tabulce 4. Nejvíce OZP využívá pomoc příbuzného (96,2 %) z toho 63,3 % ze společné domácnosti a 41,8 % příbuzného, který s OZP domácnost nesdílí. Co do velikosti tvoří třetí skupinu známý (kamarád, soused atp.) a pouze 14,4 % OZP využívá profesionální pomoc, čili terénní nebo ambulantní sociální služby.

Tabulka 4. OZP využívající pomoc druhé osob podle kategorie pomáhající osoby a podle subjektivního vnímání omezení (ČR, 2018)

Pomáhající osoba	celkem	subjektivní vnímání omezení			celkem	subjektivní vnímání omezení		
		omezen vážně	omezen, ale ne vážně	neomezen		omezen vážně	omezen, ale ne vážně	neomezen
absolutní počet v tis.					struktura v %			
celkem*	595,8	356,9	235,0	3,9	100,0	100,0	100,0	100,0
příbuzný	573,2	343,5	226,2	3,5	96,2	96,2	96,3	88,5
bydlící ve společné domácnosti	377,4	234,1	140,8	2,6	63,3	65,6	59,9	65,0
bydlící jinde	252,2	148,6	102,4	1,1	42,3	41,6	43,6	28,8
známý	124,7	80,0	44,2	0,5	20,9	22,4	18,8	13,0
profesionál	85,8	64,1	21,2	0,5	14,4	18,0	9,0	12,9
dobrovolník	5,1	3,4	1,4	0,2	0,9	1,0	0,6	5,3

Zdroj: Výběrové šetření OZP, ČSÚ 2018, Praha

3.2. Příspěvek na péči, pečující osoby, odlehčovací služba na Sušicku

V následující tabulce je uveden vývoj počtu vyplacených příspěvků na péči, který je možné sledovat také v jednotlivých stupních závislosti podle struktury jejich příjemců (dle věku a pohlaví). V tabulce 5 níže jsou zobrazeny tyto ukazatele v letech 2017-2020.

Z dat obecně vyplývá, že v SO ORP Sušice bylo ve sledovaných letech vypláceno nejvíce příspěvků ve věkové kategorii 65-85 let, která představuje přibližně necelou polovinu všech příjemců. Meziročně se tento poměr příliš nemění, největší podíl této věkové kategorie ze všech příjemců je v Kašperských Horách (50 %), v POÚ Sušice a v ORP celkem je tento poměr přibližně 46 %.

Nejčastěji je vyplácen PnP v II. stupni závislosti, kde poměrově taktéž představuje necelou polovinu všech příspěvků. Dále je z tabulky zřejmé, dle dostupných dat, že nejčastěji je péče hrazená z PnP poskytována fyzickou osobou (zhruba v 88 % v POÚ Kašperské Hory, 84 % v POÚ Sušice). Příspěvek na péči v pobytovém zařízení pobírá zhruba 9 % ze všech příjemců v POÚ Kašperské Hory a 12 % v POÚ Sušice.

Tabulka 5. Struktura příjemců PnP v SO ORP Sušice a Plzeňském kraji

Rok	Trvalá adresa žadatele	podle pohlaví		ve věkové skupině (obě pohlaví)					ve stupni závislosti (obě pohlaví)				sociální péči poskytuje ⁶	
		mužů	žen	0-7 let	8-17 let	18-64 let	65-84 let	85 a více let	I.	II.	III.	IV.	fyzická osoba	pobytové zařízení ⁷
2017	POÚ Kašperské Hory	31	56	0	4	20	45	18	23	45	13	6	75	8
	POÚ Sušice	407	702	25	58	228	512	286	264	519	220	106	938	145
	ORP Sušice	438	758	25	62	248	557	304	287	564	233	112	1 013	153
2018	POÚ Kašperské Hory	31	52	0	3	19	45	16	20	37	19	7	75	6
	POÚ Sušice	424	711	22	62	228	537	286	262	502	247	124	964	140
	ORP Sušice	455	763	22	65	247	582	302	282	539	266	131	1 039	146
2019	POÚ Kašperské Hory	27	58	1	3	19	43	19	20	40	17	8	75	8
	POÚ Sušice	433	738	24	59	230	538	320	262	502	247	124	989	141
	ORP Sušice	460	796	25	62	249	581	339	282	542	264	132	1 064	149
2020	POÚ Kašperské Hory	25	55	4	20	15	23	18	22	37	15	6	-	-

⁶ Je potřeba vzít v úvahu, že v tomto ukazateli nejsou zahrnuty všechny kategorie poskytování sociální péče

⁷ zahrnuje domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se ZP, týdenní stacionáře, chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty a sociální služby poskytované v lůžkových zdravotnických zařízeních

POÚ Sušice	405	725	87	221	180	327	315	285	468	267	110	-	-
ORP Sušice	430	780	91	241	195	350	333	307	505	282	116	-	-

Zdroj: MPSV (OKStat) a vybrané statistické údaje dostupné na webových stránkách MPSV, 2021

Následující tabulka pak zobrazuje počty vyplacených PnP k dubnu 2021 v některých SO ORP Plzeňského kraje, rozdělené dle stupně závislosti a dle věkových kategorií. Data jsou vyčíslena dle celkového počtu vyplacených příspěvků (PP) a dle počtu příspěvků s registrovanou pobytovou službou (RPS). S ohledem na GDPR nelze k některým kategoriím uvádět přesná data, protože by byla kvůli malému počtu příspěvků narušena anonymita dat (tato pole jsou označena X). Z tabulky vyplývá, že ve III. stupni je cca 25 % vyplacených příspěvků vypláceno osobě užívající pobytovou sociální službu a ve IV. stupni je takto vypláceno 53 % všech vyplacených příspěvků v tomto měsíci. Dle informací od ÚP se počty vyplacených příspěvků napříč jednotlivými měsíci neliší a nebyly ovlivněny ani situací kolem epidemie Covid-19.

Z dat nelze vyčíst, kolik osob pobírá příspěvek na péči a zároveň užívá terénní sociální služby. Nelze ani předpokládat, že všechny osoby bez registrované sociální služby terénní služby využívají.

Tabulka 6. Struktura vyplacených PnP k dubnu 2021 v SO ORP Plzeňského kraje

	III. stupeň						IV. stupeň					
	O-17		18-64		65+		O-17		18-64		65+	
	PP	RPS	PP	RPS	PP	RPS	PP	RPS	PP	RPS	PP	RPS
Blovce	13	0	28	x	105	37	6	x	12	x	56	30
Horažďovice	8	0	24	x	101	20	7	x	16	x	56	17
Klatovy	34	0	123	37	369	103	30	x	148	99	207	109
Kralovice	22	0	39	x	122	29	11	0	26	x	44	19
Nýřany	44	x	122	31	246	89	18	x	54	14	105	64
Přeštice	16	0	38	x	105	18	6	0	19	x	57	23
Sušice	18	0	66	x	179	44	8	0	20	0	81	43

Zdroj: ÚP ČR

Posledním ukazatelem, který jsme sledovali, jsou počty klientů odlehčovacích služeb poskytovaných místními poskytovateli a dále počet osob, pocházející z SO ORP Sušice, které žádají nebo využívají odlehčovací služby mimo region SO ORP Sušice. Počty těchto osob jsou uvedeny za roky 2019-2021 v tabulce 7.

Tabulka 7. Počty osob odlehčovacích služeb

Obec	2019			2020				I. pol. 2021		
	počet klientů		neuspokojení žadatelé	počet klientů		neuspokojení žadatelé		počet klientů	neuspokojení žadatelé	
	Charita Sušice	Sociální služby Města Sušice T/P ⁸	Sociální služby Města Sušice T/P	Charita Sušice	Sociální služby Města Sušice T/A	Domov-Plzeňská hospicová péče	Sociální služby Města Sušice T/A	Charita Sušice	Sociální služby Města a Sušice T/A	Sociální služby Města Sušice T/A
Dlouhá Ves	1			2				1		
Domoraz								1		
Hartmanice								1		
Hlavňovice	2			2				2		
Horažďovice				1				2		
Hrádek	1			1				1		
Kašperské Hory	3			3				1		
Kolinec	2			5		1		5		
Nalžovské Hory				1				1		
Nezamyslice	1			1				1		
Nezdice na Šumavě	0			1						
Rabí				1				1		
Srní	3			1				1		
Strašín				1				1		
Sušice	2	11/18	0/10	7	21/22		0/8	6	7/14	0/6
Velhartice	3			3				2		
Železná Ruda	2			1				1		
Žihobce	1			2				2		
Žichovice	1			2				1		

Zdroj: šetření CpKP

Vedle výše uvedených zařízení byla získána data také od služeb Kolpingova rodina Smečno, OS Péče Těně, OS Centrum Hájek, OS Radost (Diakonie Západ), OS Dům seniorů Kdyně, OS sociální služby města Domažlice, OS Centrum soc. služeb Tachov. Žádná z těchto služeb ale neevidovala v daném období žádné klienty ani odmítnuté žadatele z ORP Sušice.

3.3. Výstupy z polostukturovaných rozhovorů

Osnova polo-strukturovaného rozhovoru byla rozdělena na 5 základních částí:

- Úvod
- O péči
- Potřeby pečujících osob
- Pracovní aktivity neformálně pečujících osob
- Další poznatky neformálně pečujících osob

V části věnované péči byly zjišťovány informace o osobě, které je péče poskytována (věk, vztah k pečujícímu, rodinné zázemí, stupeň závislosti na péči druhé osoby, doba a časová náročnost péče, podíl ostatních členů rodiny na péči, zapojení sociálních služeb na péči

⁸ T/P – terénní/pobytová forma odlehčovací služby

a rozsah jejich využívání, zdroje informací o možnostech podpory neformálně pečujících osob).

Část věnovaná přímo pečujícím osobám obsahovala otázky zjišťující omezení, potřeby či jiné problémy, které pečující mají a možnost jejich sdílení. Respondenti v této části byli dotazováni na názory, jak nejlépe situaci neformálně pečujícím ulehčit a také jakou mají představu o poskytování své péče do budoucnosti.

Na tuto část úzce navazovaly dotazy na pracovní uplatnění, případná omezení pracovního života poskytováním neformální péče a s tím související volný čas, jeho rozsah a možnosti využití.

Závěr rozhovoru byl věnován informovanosti neformálně pečujících, zda jsou dostatečně informováni o možnostech využití pomoci při poskytování neformální péče, zda vědí, kam se pro informace obrátit apod. Osnova rozhovoru tvoří přílohu č. 2.

Vzhledem k nízkému počtu přihlášených dotazovaných byl průzkum rozšířen o data z průzkumu stejného zaměření z SO ORP Klatovy. Tento postup byl zloven proto, že jsou si SO ORP Sušice a Klatovy blízké nejen geograficky, ale spadají také do stejného okresu a některé sociální služby se vzájemně prolínají. Zároveň by mohly být potenciálně zřízené odlehčovací služby dostupné i pro pečující z Klatovska či obráceně. Průzkumu se v SO ORP Sušice a Klatovy zúčastnilo celkem 5 respondentů. I když se z menšího počtu respondentů může zdát, že průzkum nemusí mít velkou vypovídající hodnotu, je třeba zdůraznit, že cílem nebyla hromadná analýza, sběr a statistické vyhodnocení velkého počtu dat, ale detailnější rozbor problémů okolo neformální péče z pohledu pečujících osob.

Základní údaje o respondentech

Rozhovorů se zúčastnili celkem 2 muži a 3 ženy, z toho 1 žena pečující o seniora na Sušicku a 2 muži a 2 ženy pečující o dítě se ZP na Klatovsku. Všichni pečující byli rodinnými příslušníky opečovávaných, v jednom případě se jednalo o dceru a 4 další jsou rodičem opečovávaného.

V následující tabulce je zobrazena struktura osob vyžadujících péči.

Tabulka 8. Struktura osob vyžadujících péči

Věk	3x 1-7 let
	1x 8-14 let
	1x 61 let
Druh postižení (fyzické/mentální/kombinované)	1x mentální, 1x fyzické, 3x kombinované
Stupeň závislosti/výše příspěvku	2x stupeň IV.
	3x stupeň III.

Zdroj: Rozhovory s neformálně pečujícími (2021)

Ze stupňů závislosti opečovávaných osob také vyplývá potřeba péče. 4 respondenti uvedli potřebu péče, respektive dopomoc, v podstatě 24 hodin denně, tyto respondenti bydlí ve společné domácnosti s opečovávanou osobou. U jedné osoby se III. stupněm

závislosti se potřeba péče pohybuje v řádu několika hodin denně, pečující osoba v tomto případě za příjemcem příspěvku dojíždí. Na pomoci s péčí se nejvíce podílí rodina a dále pak školské zařízení.

Výše příspěvku

Na otázku, zda je příspěvek dostatečný, se respondenti shodně vyjadřovali, že ano, ale zároveň dva respondenti dodávali, že pokud by nebydleli společně s partnerem, který vydělává dostatek financí, tak by měli finanční potíže.

Využití sociálních služeb

Pečující o seniora využívají alespoň částečně sociální služby. Jedná se nejčastěji o pomoc při hygieně, donášku či přípravu jídla nebo úklid. Při péči o děti byla nebo je všemi respondenty využívána raná péče. Dále pak pečující o děti za velkou podporu považují školského zařízení, do kterého opečovávaný dochází. Jeden respondent využívá služby Charity Klatovy, jeden dojíždí do služeb Centra Hájek a jeden z respondentů uvažuje o zahájení užívání terénní odlehčovací služby. Všechny využívané služby byly hodnoceny kladně.

Souhrn otázek týkajících se samotné péče

- **Začátek péče, kde jste získávali informace, největší problémy?**

Všichni respondenti uvedli nespokojenost s informovaností, protože na začátku péče nevěděli vůbec kam se obrátit. Ze strany lékařů dle respondentů neproběhla dostatečná informovanost, pouze v jednom případě byli pečující lékařem odkázáni na sociální službu. Samotné sociální služby pak shodně všichni dotazovaní uvedli jako nejucelenější zdroj informací. Informace všichni respondenti dále získávají přes internet či známé. Respondenti uváděli, že by uvítali ucelený portál s informacemi o možnostech kompletní pomoci v případě péče o druhou osobu, včetně informací o sociálních dávkách, na které má opečovávaný nárok atp.

- **Máte možnost využívat sociální službu v rozsahu, v jakém byste chtěli?**

Respondenti shodně uváděli, že ano.

- **Poptávali jste nějakou službu, co by pro Vás nebyla dostupná? Co byste nejvíce přivítali v nabídce služeb?**

Respondentovi pečujícímu o seniora chybí dostatečné občanské vyžití pro seniory v odpoledních hodinách, které opečovávaná osoba v rámci zachování dobrého psychického stavu potřebuje. Pořádané aktivity jsou pro opečovávaného z důvodu bariérovosti nedostupné. V regionu se již nenachází žádná organizace sdružující lidi s typem postižení, s jakým se opečovávaný potýká. Dvěma respondentům pečujícím o děti v regionu chybí celkově nabídka služeb pro věkovou kategorii dětí s jakýmkoliv handicapem, uváděn byl např. denní stacionář pro mladší děti. Dále respondenti uvádí i problémy s přístupností služeb, např. do místního bazénu nebo dětských kroužků, kde nemůže být dle pravidel přítomný rodič – pečovatel. Respondenti pečující o děti dále postrádají v regionu Klatovy bezpečné dětské hřiště pro nejmenší, obecně služby pro děti

navazující na ranou péči a dále odlehčovací službu, chráněné bydlení, pobytové centrum pro děti s handicapem, chráněnou dílnu či zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Potřeby pečujících osob

- **Aktuální problémy v souvislosti s péčí (izolace, fyzická námaha, bytové uspořádání, psychické problémy apod.)**

Všichni respondenti uváděli psychickou vyčerpanost a dále únavu plynoucí z pečování. Pečující osoby jsou však také často znaveny stereotypem, který péče přináší a chybí jim možnost získání volného času pro sebe např. na návštěvu kulturní akce, či na sportovní aktivity, u kterých by mohli relaxovat.

Pro pečující je náročnější také zajištění potřebných každodenních záležitostí (nákupy, lékař, úřady apod.) pokud nemají možnost péči někomu alespoň na nezbytnou dobu předat. Značným problémem pak může být jen běžné onemocnění pečující osoby, které vyžaduje návštěvu lékaře a klidový režim. Pečujícím se nedaří dobře kombinovat pracovní a volný čas společně s péčí a zároveň uvádí, že nemají v podstatě dostatek volného času dle svých představ.

- **Co jako pečující nejvíce potřebujete? Co by Vám nejvíce pomohlo? Co byste změnili?**

Respondenti by nejvíce uvítali ucelené informace o administrativních postupech týkající se pečování (možnosti finanční podpory apod.) a o možnostech poskytování sociálních a návazných služeb (např. i svozů na akce).

Pracovní aktivity neformálně pečujících osob

- **Pracujete na plný či částečný úvazek?**

Respondent pečující seniora pracuje na plný úvazek. Respondenti pečující o děti pracují na zkrácený úvazek či dohodu, protože by jinak nezvládli péči zajistit.

- **Kdyby to šlo, co byste změnili? Co by Vám nejvíce pomohlo?**

Polovina respondentů odpověděla, že neví, jeden respondent zmínil terénní odlehčovací službu, díky které by měl volný čas pro sebe a mohl se věnovat svým aktivitám. Dále jeden respondent uvedl, že by uvítal rekonstrukci staré nemocnice v Klatovech na bydlení pro lidi, kteří se ocitli v tíživé situaci, kde by šlo zároveň vybudovat i centrum, kde budou dostupné služby (lékař, psycholog, chráněná dílna, kroužky pro děti...).

Další poznatky neformálně pečujících osob

- **Máte přehled a dostatek informací o možnosti čerpání všech dostupných dávek?**

Všichni respondenti odpověděli, že momentálně mají dostatečný přehled a informace o možnosti čerpání dostupných dávek, avšak u 2 respondentů bylo opět zdůrazněno, že na začátku péče tomu tak nebylo a situace se zlepšila díky využívané sociální službě.

3.4. Výstupy z dotazníkového šetření

Jak již bylo uvedeno výše, pro doplnění informací bylo také využito dotazníkové šetření mezi pečujícími osobami. Dotazník obsahoval celkem 11 otázek a vyplnilo ho celkem 21 respondentů z ORP Sušice. Z důvodu nižšího počtu respondentů byly některé výsledky hodnocení doplněny o výsledky totožného průzkumu potřeb realizovaného v ORP Klatovy. Data za území ORP Sušice jsou uvedena vždy samostatně a případně pouze slovně doplněna hodnocením za území SO ORP Klatovy. Za ORP Klatovy vyplnilo dotazníky celkem 46 osob.

Osoby, o které dotazovaní pečují, jsou dle odpovědí, nejčastěji ve věku 16-25 let. Dále následovaly osoby ve věku 26-64 let a stejný počet respondentů uvedl, že pečuje o osobu ve věku 81 a více let. Z celkové počtu dotazovaných jich tedy 29 % pečuje o seniora ve věku 65 a více let a 71 % pečuje o osobu ve věku 0-64 let.

Na území ORP Klatovy dotazník vyplnilo celkem 63 % osob pečujících o seniora a 37 % osob pečujících o osobu ve věku 0-64 let.

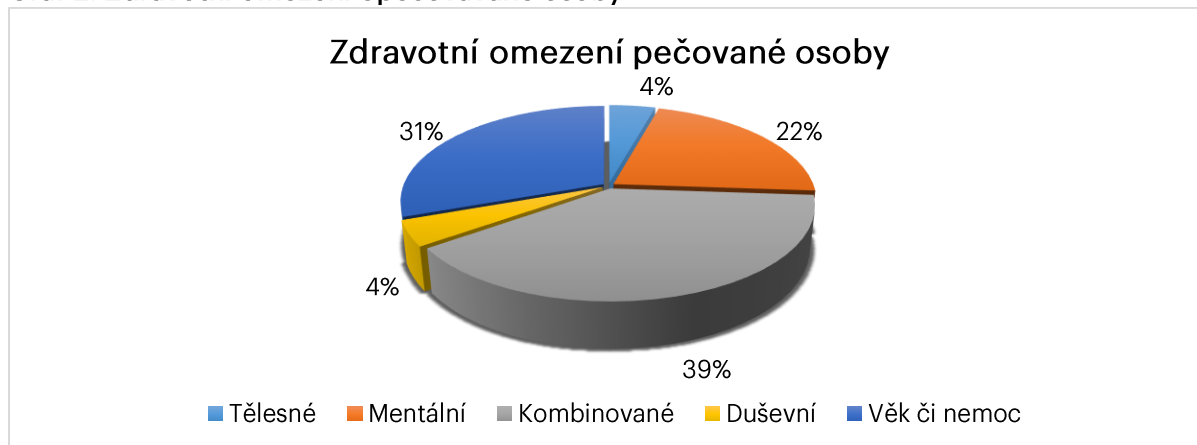
Graf 1. Věk opečovávané osoby

Respondenti nejčastěji pečují o osobu s kombinovaným postižením. Další nejčastější omezení soběstačnosti respondenty opečovávaných osob je omezení z důvodu věku či nemoci. Co se týče souvislosti s věkem, u starších osob se pečující více potýkají s omezením z důvodu věku či nemoci, naopak u dětí je častější zdravotní postižení.

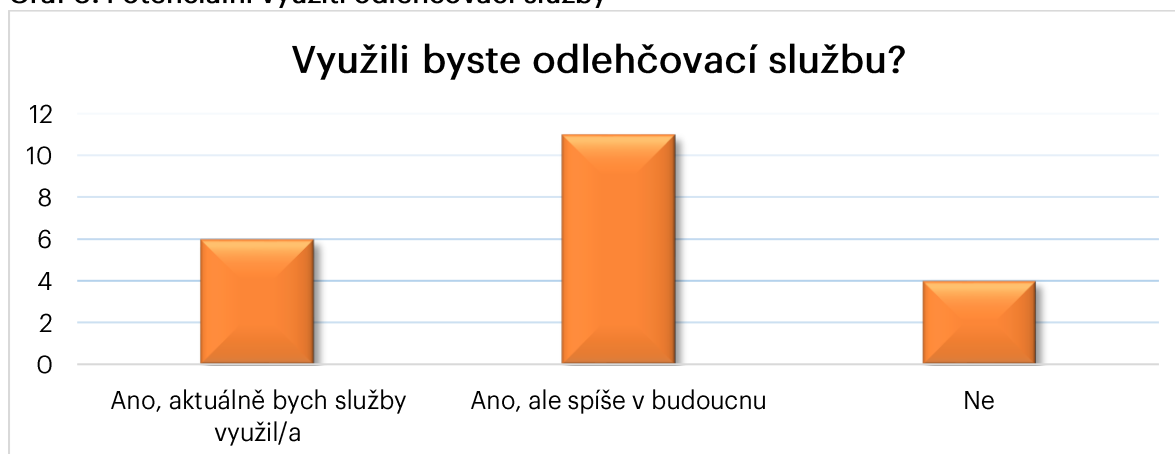
Graf 2. Zdravotní omezení opečovávané osoby

V další otázce jsme se dotazovaných ptali, zda by využili službu, která poskytuje pečující osobě odlehčení od péče tím, že se postará o pečovanou osobu (*například, aby si mohla pečující osoba vyřídit osobní záležitosti, mohla jet na dovolenou, načerpat síly apod.*). Celkem 52 % dotazovaných respondentů by odlehčovací službu využilo, ale spíše v budoucnu, 28 % by službu využilo aktuálně a 19 % dotazovaných odpovědělo, že by odlehčovací službu nevyužilo. Všichni respondenti, kteří odpověděli, že by službu potenciálně využívali, by ji dle jejich odpovědí využívali i za předpokladu, že bude placená.

V ORP Klatovy by potenciálně službu aktuálně využilo 42 % a taktéž dalších 42 % respondentů by službu využilo případně spíše v budoucnu. 7 % dotazovaných takovou službu již využívá a dalších 7 % dotazovaných by službu nevyužilo vůbec. 88 % respondentů, kteří odpověděli, že by služby potenciálně využívali, by služby využívali i za předpokladu, že bude placená, 12 % respondentů by v případě služby za úhradu tuto službu nevyužívalo.

Graf 3. Potenciální využití odlehčovací služby

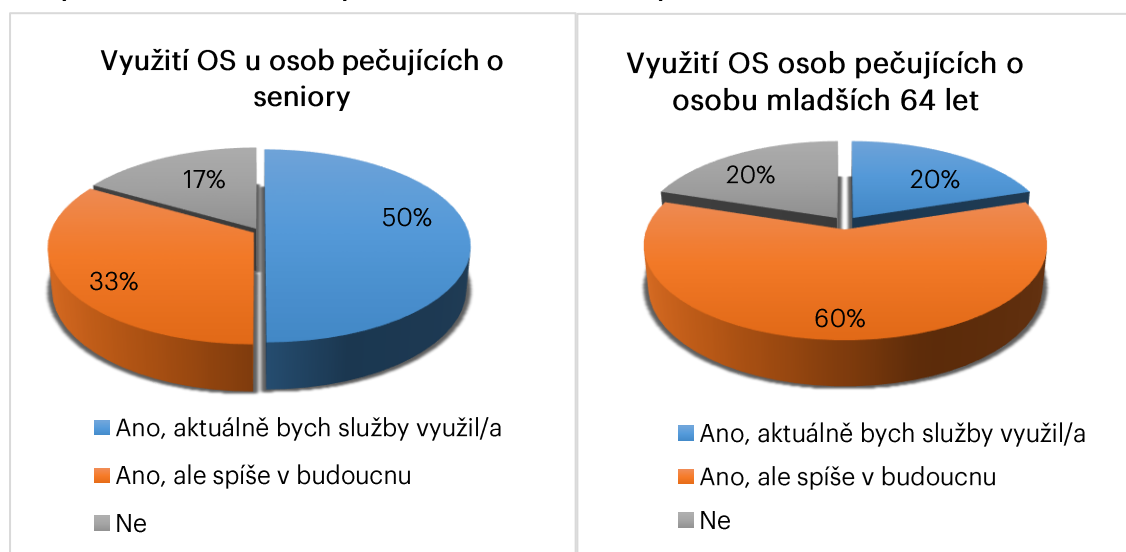
Ve věkové kategorii opečovávaných osob v seniorském věku (65 a více let) by jejich pečovatelé dle odpovědí v 50 % využili odlehčovací služby aktuálně, 33 % respondentů by služby využilo spíše v budoucnu a 17 % respondentů by služby nevyužilo vůbec.

Ve věkové kategorii opečovávaných ve věku 0-64 let by jejich pečovatelé odlehčovací služby využili v 60 % spíše v budoucnu, 20 % respondentů by služby využilo aktuálně a 20 % respondentů pečujících by služby nevyužilo vůbec.

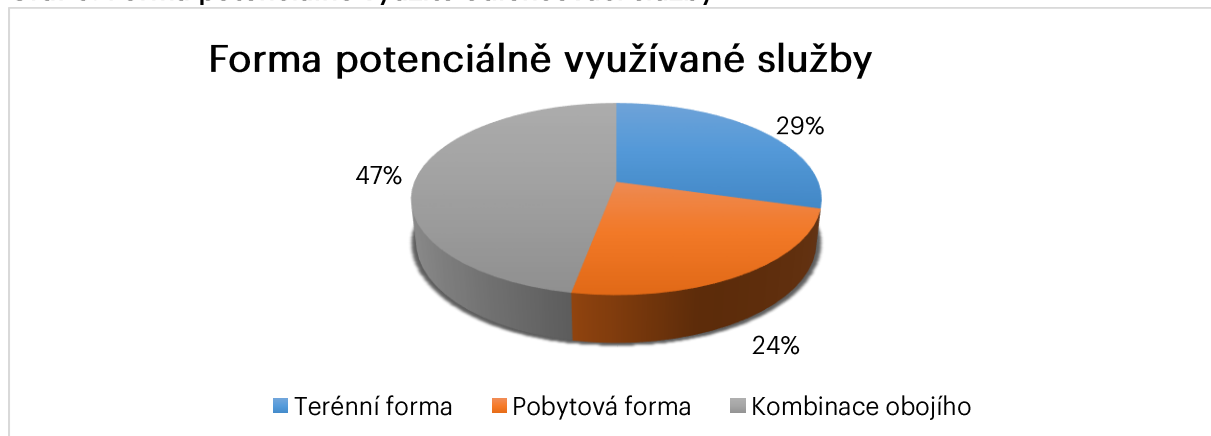
V ORP Klatovy by pečující o osobu v **seniorském věku** využili služby aktuálně v 38 %, 42 % respondentů by služby využilo spíše v budoucnu, 12 % osob takové služby již využívá a 8 % respondentů by služby nevyužilo vůbec. Ve věkové kategorii **opečovávaných ve věku 0-64** by aktuálně využilo 50 % respondentů, 43 % respondentů by služby využilo spíše v budoucnu a 7 % respondentů by služby nevyužilo vůbec.

Grafy 4. a 5. Potenciální využití odlehčovací služby dle věku

Jako preferovanou formu potenciálně využívané odlehčovací služby zvolilo 47 % respondentů kombinaci terénní a pobytové. Čistě terénní formu by preferovalo 29 % respondentů a 24 % dotazovaných by potenciálně využilo čistě formu pobytovou. Z odpovědí na další otevřenou otázku pak vyplynulo, že by dotazovaní obecně během roku častěji využili službu terénní a pobytovou spíše několikrát ročně.

Graf 6. Forma potenciálně využitých odlehčovací služby

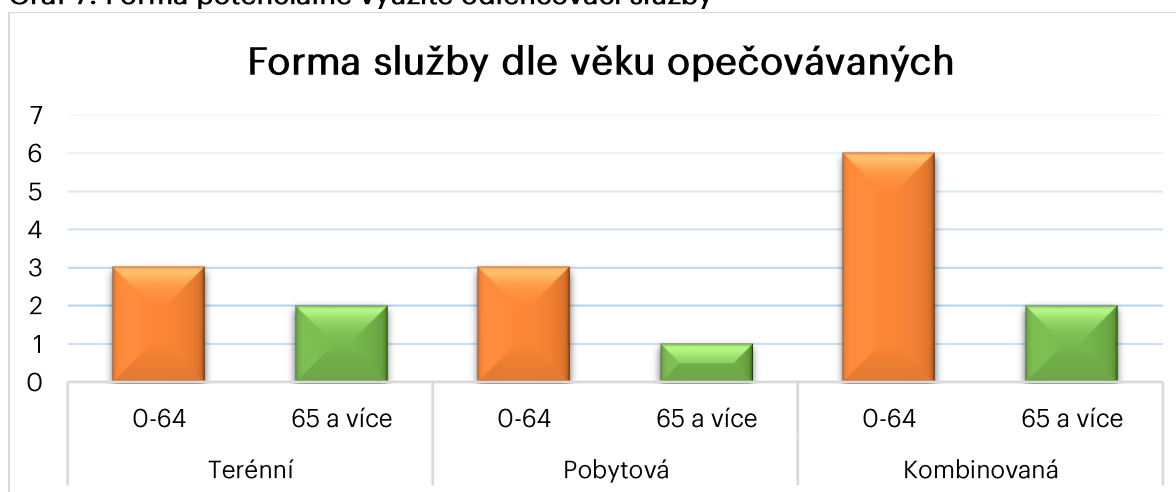

Z odpovědí dále vyplynulo, že respondenti **pečující o seniory** by měli potenciálně nejvíce zájem o terénní a kombinovanou formu odlehčovací služby v četnosti terénní formy každý týden nebo měsíc a kombinaci pobytové pak 1x – 2x ročně. Čistě pobytová forma služby by byla potenciálně dle odpovědí využita 2x ročně.

Naopak respondenti **pečující o osobu do věku 64 let** by více uvítali pobytovou formu odlehčovací služby s četností nejčastěji příležitostnou dle potřeby (2x měsíčně, 4x ročně).

V ORP Klatovy by pečující o **seniory** měli potenciálně zájem nejvíce o odlehčovací službu v terénní formě a následně kombinované. Pečující o **osobu ve věku 0-64 let** by využili nejvíce kombinovanou formu služby a dále pak terénní.

Graf 7. Forma potenciálně využitých odlehčovací služeb

Respondentům, kteří by potenciálně službu využili, ve většině případů s péčí doposud žádné služby nepomáhají, pouze 2 respondenti využívají dovoz obědů a 1 denní stacionář Klíček. Nejčastěji všem pečujícím s opečovávaným v případě potřeby pomáhá rodina.

Na poslední otevřenou otázku ve znění „Chybí Vám na Sušicku nějaká konkrétní služba, která by Vám pomáhala při péči o blízkou osobu?“ zazněla v 47 % odpověď, že respondentovi žádná služba nechybí, dále zazněly tyto konkrétní odpovědi:

- Služby na dozor doma
- Dosaň náramku v případě omdlení opečovávané osoby, dovoz obědů, kontrola osoby
- Odlehčovací služba
- Navýšit počet lůžek pobytové odlehčovací služby
- Zvětšení prostorů speciální školy - Diakonie Merklín (2x)
- Rozvoj speciální školy - střední školské vzdělávání
- Speciální škola - střední škola. Vhodná pro děti s STMR
- Asistentka by mohla brát postiženého na procházku, stačilo by úterý a čtvrtek
- Dovož tam a zpět do Klíčku, do budoucna chráněné bydlení
- Možnost umístění na kratší dobu do pečovatelského zařízení
- Nějaké centrum pro rodiny s nemocnými dětmi

- Domov se zvláštním režimem, konkrétně navýšení lůžek
- Není to náš případ, ale rozhodně zde chybí služba domácího hospice. Jiné služby fungují dobře

4. Shrnutí (Závěr)

Z výše uvedených dat vyplývá, že měsíčně je na území SO ORP Sušice **seniorům** ve III. stupni závislosti vypláceno zhruba 179 dávek PnP, z čehož 44 dávek PnP (25 %) je vypláceno registrované pobytové službě. Ve IV. stupni závislosti je pak v této věkové kategorii vypláceno zhruba 81 dávek PnP, z čehož 43 dávek PnP (53 %) je vypláceno registrované pobytové službě. **Dalo by se tedy říci, že se na území ORP Sušice nachází zhruba 173 osob ve III. či IV. stupni závislosti, kteří buď pobírají, nebo by potenciálně mohli pobírat, nějakou sociální službu (potažmo využít jakoukoliv odlehčovací službu).**

Co se pak přímo odlehčovací služby týče, tak v **pobytové** formě v roce 2019 evidují SSL Města Sušice 10 neuspokojených žadatelů o tuto službu, v roce 2020 evidují 8 neuspokojených žadatelů a v 1. pololetí roku 2021 pak 6 neuspokojených žadatelů. Počet klientů této služby se v těchto letech mírně zvyšoval. **Dalo by se tedy říci, že zájem o tuto službu se za poslední roky u tohoto poskytovatele zvyšuje, ale zároveň se procentuálně daří snížit neuspokojené žadatele.** Dále dle zjištěných informací za stejné období pouze 1 člověk v roce 2020 žádal o tento druh služby mimo ORP Sušice. V **terénní** formě pak neevidují ani jeden z dostupných poskytovatelů v letech 2019 – 2021 neuspokojené žadatele o službu. **U poskytovatele Charita Sušice narůstá dle počtu klientů zájem o tuto službu.** U poskytovatele Sociální služby města Sušice byl nárůst klientů evidován v roce 2020 a data z roku 2021 prozatím dalšímu nárůstu nenasvědčují.

Z dotazníků vyplynulo, že celkem 50 % dotazovaných pečujících z ORP Sušice o **osoby seniorského věku (65 a více let)** by potenciálně odlehčovací službu využilo aktuálně, dále pak 33 % by službu využilo spíše v budoucnu. Tito respondenti by spíše využili službu terénní a kombinovanou formou. V případě kombinované formy s četností terénní - každý týden nebo měsíc a pobytové - zhruba 1x - 2x ročně. V ORP Klatovy by pečující o osobu v seniorském věku využili služby aktuálně v 38 %, 42 % respondentů by služby využilo spíše v budoucnu, 12 % osob takové služby již využívá a 8 % respondentů by služby nevyužilo vůbec. Tito respondenti by služby využili nejvíce v terénní a následně v kombinované formě. **Přímo pobytovou odlehčovací službu by potenciálně aktuálně či do budoucna využilo 20 % dotazovaných pečujících o seniory v ORP Sušice a dále 11 % z regionu ORP Klatovy.**

V případě dotazovaných pečujících o **osoby ve věku 0-64 let** by odlehčovací službu aktuálně využilo 20 % dotazovaných a 60 % dotazovaných by službu využilo spíše v budoucnu. Tito pečující by pak službu spíše využili ve formě kombinované s četností uvedenou příležitostně dle potřeby. V ORP Klatovy by v této věkové kategorii opečovávaných aktuálně služby využilo 50 % jejich pečovateli, 43 % respondentů by

služby využilo spíše v budoucnu a 7 % respondentů by služby nevyužilo vůbec. Tito respondenti by pak služby využili nejvíce v kombinované a dále terénní formě. **Pečující o osobu mladší 64 let by potenciálně pak pobytovou odlehčovací službu aktuálně či do budoucna využili ve 20 % v ORP Sušice a z regionu Klatov by formu této služby, dle odpovědí, nevyužil nikdo.**

Respondentům, kteří by odlehčovací službu potenciálně využili, ve většině případů doposud žádné služby péči neposkytují. Respondenti pečující o seniory by, dle odpovědí, v regionu uvítali větší dosah náramku pro opečovávanou osobu, službu na dohled doma, možnost umístění opečovávané osoby na kratší dobu do pečovatelského zařízení a navýšení počtu lůžek pobytové odlehčovací služby.

Pečující o osoby mladší 64 let věku by uvítali rozšíření prostorů Speciální školy Merklín, odloučené pracoviště Sušice, dále svoz a odvoz opečovávaných do denního stacionáře Klíček, chráněné bydlení, centrum pro rodiny s nemocnými dětmi a domácí hospicovou péči nejen pro děti.

Z rozhovorů pak dále vyplynulo, že všemi respondenty je využívána nějaká sociální služba a je tedy předpoklad, že od této služby jsou informováni o možnostech poskytování dalších služeb. Z největších pociťovaných problémů respondenti uváděli nedostatek informací při počátku pečování (neucelené informační zdroje, nedostatek informací hlavně ze strany lékařů). Naopak by respondenti ocenili nějaký ucelený informační zdroj o možných poskytovaných sociálních službách a také administrativních postupech, který by byl dostupný na stránkách jejich obce.

Těmto respondentům na území jejich bydliště chybí nejvíce dostupné aktivity pro jejich opečovávaného. Pečující shodně uváděli jejich psychickou vyčerpanost plynoucí z pečování a chybějící možnost získání volného času pro sebe. Jeden respondent pečující o dítě se zdravotním postižením vidí jako možnou pomoc využití terénní odlehčovací služby.

5. Přílohy

Příloha 1. Dotazník pro pečující osoby

Vítáme Vás v dotazníku, jehož cílem je zmapovat potřebnost služeb pro odlehčení osobám, které pečují o svého blízkého, například seniora či dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením.

Dotazníkové šetření je zcela anonymní a výstupy budou použity pro rozvoj sociálních služeb na Sušicku.

Průzkum realizuje Centrum pro komunitní práci západní Čechy v partnerství s městem Sušice v rámci projektu komunitního plánování rozvoje sociálních služeb na Sušicku (<https://www.mestosusice.cz/mususice/socialnisluzby-kp-info.asp>).

Mockrát Vám děkujeme, že vyplněním dotazníku pomáháte rozvíjet sociální služby na Sušicku!

1. Uveďte prosím obec, ve které bydlí osoba, o kterou pečujete:

2. V jakém věku je osoba, o kterou pečujete?

- 0-7 let
- 8-15 let
- 16-25 let
- 26-64 let
- 65-80 let
- 81 a více let

3. S jakým zdravotním omezením se potýká osoba, o kterou pečujete? (možno zvolit více odpovědí)

- Tělesné postižení
- Mentální postižení
- Kombinované postižení
- Duševní onemocnění
- Nesoběstačnost z důvodu věku či nemoci
- Jiné:.....

4. Využili byste službu, která poskytuje pečující osobě odlehčení od péče tím, že se postará o pečovanou osobu (například, aby si mohla pečující osoba vyřídit osobní záležitosti, mohla jet na dovolenou, načerpat síly apod.)?

- Ano, okamžitě
- Ano, ale spíše v budoucnu, zatím to není třeba
- Ne, takovou službu vůbec nepotřebuji (pokud jste vybral/a tuto možnost, přejděte na otázku č. 8)
- Takové služby již využívám (pokud jste vybral/a tuto možnost, přejděte na otázku č. 8)

5. Využili byste takovou službu i za předpokladu, že by byla poskytována za finanční úhradu?

- Ano
- Ne

6. V jaké formě byste takovou službu s největší pravděpodobností využili?

- Terénní pomoc přímo v domácnosti osoby, o kterou pečujete
- Pobytová služba, kam je osoba, o kterou pečujete, dočasně umístěna (na týden, měsíc apod.)
- Kombinace obojího

7. Jak často byste takovou službu chtěli přibližně využívat?

- Doplňte:

8. Pomáhá Vám s péčí o Vámi pečovanou osobu někdo další? (možno uvést více odpovědí)

- Rodina
- Přátelé
- Sousedé
- Jiné.....

9. Využíváte pro pomoc s péčí nějakou jinou sociální službu? (*například pečovatelskou službu – dovoz obědů, pomoc s péčí; osobní asistenci,...*)

- Využívaná služba:.....
- Žádné jiné služby nevyužívám

10. Chybí Vám na Sušicku nějaká konkrétní služba, která by Vám pomáhala při péči o blízkou osobu? Pokud ano, pokuste se prosím stručně uvést, co by měla služba konkrétně poskytovat.

- Žádná služba mi nechybí (můžete ukončit dotazník)
- Ano, popis chybějící služby:.....

11. Máte nějaké další konkrétní požadavky na takovou službu?

- Doplňte.....

Příloha 2. Struktura rozhovoru k průzkumu potřeb pečujících osob (neformální pečující)

O péči

- O koho pečujete? (věk; senior, dospělá osoba s postižením nebo dítě s postižením – tělesným, mentálním, kombinovaným, psychickým či s chronickým onemocněním)
- Bydlíte ve společné domácnosti s pečovanou osobou?
- V jakém stupni závislosti tato osoba je (1. - 4. stupeň závislosti na pomoci druhé osoby, pokud respondent neví o příspěvku na péči – předat informace – odkázat na úřad práce)?
- Je pro Vás příspěvek na péči dostatečný na zajištění péče?
- V jakém vztahu jste k pečované osobě?
- Jak dlouho již pečujete o pečovanou osobu?
- Když jste začínal/a pečovat, bylo něco, co by Vám pomohlo? Jak a kde jste získával/a informace? Jaké byly největší problémy, s kterými jste se potýkal/a?
- Jak vypadá péče v současné době? Kolik hodin denně musíte péči věnovat? Jaké úkony zhruba v péči nejčastěji provádíte? (pomoc při hygieně, při přípravě jídla, doprovázení, pomoc při úklidu,...)
- Kdo všechno se na péči podílí a jakým způsobem? Je to pro Vás dostačující? (rodinní příslušníci, příbuzní či blízcí, soused, sociální služby)?
- V případě, že spolupracujete se sociální službou, jaká to je a jak často ji využíváte? Jak jste se službou spokojen/a? (vyhovuje Vám čas, kdy služba pomáhá, rozsah péče, způsob provádění péče,...)
- Máte možnost těchto služeb využívat v rozsahu, v jakém potřebujete (podle vašich individuálních potřeb, v jiných časech, o víkendech,...)? Chtěli byste to nějak změnit?
- Poptával/a jste někdy nějakou službu, která pro Vás nebyla dostupná?
- Odkud čerpáte informace a vyhovuje Vám to? Kde a jakou formou by podle Vás bylo nejlepší informace získávat? (o problematice péče - webové stránky města, sociální sítě, letáky,...)

Potřeby pečujícího

- Pociťujete nějaké aktuální problémy, potřeby či omezení v souvislosti s poskytováním péče o druhou osobu? (izolace, fyzická námaha, vyčerpanost, bytové uspořádání – bezbariérovost, nedostatek kompenzačních pomůcek, finanční problémy, psychické problémy, nezastupitelnost, nedostatek zkušeností a informací – nevím, jak pečovat, jiné – jaké?)
- Co ve Vaší situaci (v péči) nejvíce potřebujete? Co by Vám nejvíce pomohlo? Co by se mělo změnit, aby se Vaše situace zlepšila? Jak přesně by měla vypadat pomoc/služba, co by měla obnášet, jak by měla vypadat? (Pro jednotlivé problémy zvlášť, pokud se respondent potýká s více problémy)?
- Máte možnost své problémy s někým sdílet? Vnímáte potřebu je s někým sdílet? (Setkávání pečujících osob, individuální konzultace apod.)
- Jakou máte představu o Vaší péči do budoucna? Co by Vám v budoucnu mohlo pomoci při péči o osobu blízkou? (Využívání sociálních i zdravotních služeb, dostatek informací o péči, zaměstnání, volný čas...)

Trávení pracovního a volného času

- Pracujete na plný či částečný úvazek? Pokud ne, chcete/plánujete se vrátit do práce? Kombinuje se Vám dobře pracovní a volný čas (pokud respondent pracuje)?

- Máte dostatek volného času dle svých potřeb a představ (*ano/ne-proč*)? Kdyby to šlo, co byste změnil?

Ostatní

- Máte přehled a dostatek informací o možnostech čerpání všech dostupných dávek a příspěvků? Víte kde informace získat a kde si o dávku požádat? (*průkaz ZTP, dávky pro osoby se ZP, příspěvek na úpravu bytu, na koupi motorového vozidla – pokud respondent dávky nezná, může se obrátit a sociální odbor městského úřadu*)?
- Je cokoliv, co byste potřeboval jako pečující řešit, ale zapomněli jsme na to? Konkrétní problém, nápad na zlepšení situace apod.?